Huszár Ágnes

Kutatási prioritások

VISSZHANG - LXII. évfolyam, 27. szám, 2018. július 6.

Az ITM (Innovációs és Technológiai Minisztérium) közleményéből kiderül, hogy a kutatási prioritásokat „a források minél hatékonyabb felhasználása érdekében” központilag fogják kijelölni, az MTA tehát elveszíti döntési jogát a tudományos feladatok meghatározásában (Laki Mihály: *54 perc + 5 nap, ÉS,* 2018/25., június 22.).

A hatalom képviselői nehezen viselik el, ha nem ők dönthetnek mindenben, különösen, ha erre való kompetenciájukat – tudományos érvekre hivatkozva – vitatják el tőlük. A kádári időkben sem volt ez másképp. Akkor azonban a befolyásolásnak egy kifinomultabb, mondhatni, bársonyos módját választották. Az akkori kormánypárt saját, tudományos szempontból tekintélyes tagjain keresztül próbálta megváltoztatni a kutatóintézetek prioritásait.

Az 1980-as években az MTA Nyelvtudományi Intézetében dolgoztam. Ott mesélt nekem egy idős kollégám arról a sikeres harcáról, amelyet az „elvtársakkal” vívott. Az MTA doktoraként, magas beosztású vezetőként lett volna ráhatása az intézeti „tervmunkára”, könnyedén elérhette volna, hogy azon a feladaton dolgozzunk, amelyet az MSZMP illetékesei akkor politikai szempontból fontosnak tartottak. De ő nem állt kötélnek. Megmagyarázta az „elvtársaknak”, hogy amit akarnak, az tudománytalan kérdésfeltevés, ráállítani egy kutatói közösséget fölösleges és káros, pénz- és időpocsékolás lenne.

Kollégám elkötelezett, 1945-ös kommunista, sokoldalúan művelt, becsületes ember volt. (Igen, ez mind!) És az akkori állampárt illetékesei hittek neki, hagyták magukat meggyőzni általa.

Ma már nem érne el semmit. A mai hatalom nem befolyásolni próbál, érveket mérlegel, hanem dönt. Végleges és megfellebbezhetetlen döntéséről az érintettek közleményből értesülnek.